

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Sibenik na godinu donašanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Sibeniku.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilije sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 12 para petl redak ili po pogodbi. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po petl redku. — Nefrankirana pisma ne primaju. — Rukopisi se ne vraćaju.

Dobačena rukavica.

Trödler postao što noće ostaje uvek Trödler.

Da vodja frankovaca nije javni krvitvoritelj i da on ima pojma što je politički i osobno i obiteljsko poštenje, on bi u svojem listu bio do sada objelodan izjavu trojice nas pravaš onako kako on glasi, i bio bi javno priznau da su on i njegov drugovi isti krvitvoriti za to da zavedu svoje pristaše i da izpune svoju službu prema onima, koji ih plaćaju i podržavaju.

A tu svrhu, kako je poznato, iz tog predloga izpustili su sve što je po sebi dokazivalo, da predlog ide za uzpostavom hrvatske države, te su na temelju krvitvorenja nanišali dug, bezsraman, glup odgovor. Ali ni to nije bilo krvitvoriteljima dosta, već su krvitvorenje pretvorili prema svojoj službi u doštićenje, pravo špijunstvo, kako to činjenice u ovom listu iznesene, dokazivaju. To špijuništvo i krvitvorenje protegnuli se kroz tude i svoje liste gdjegod su mogli.

Krvitvoritelji polučili su tako svoj uspjeh i zasluzili su svoju plaću. Nu nijma ni to nije dosta. Treba nijma, tom skoru bez morala i odgovornosti, osigurati položaj i za budućnost, pa za to napinju sve sile da svoje vjeme uzdrže u bludnj, u zanešenosti i slijepoj povjernosti. A kako bi oni to postigli, kad ne bi gradili i dalje na krvitvorenju, na laži, na špijunstvu? Gde je kod njih muževnost, gdje srđanost da bi se otvorena obraz, istinom, oborili na koga? Zar nije njihovo glavno oružje laž, krvitvorenje, bezobraznost, licumjerstvo? Zar njihov glavni način nije držati svoje prištase u bludnj, neznanju, neistini?

Nu sve im je malo. Lagumanje njihovih na laži naslaganih metiera napreduje tako uspiješno, oštrica istine je tako ubojna za njih, da se boje i za najoduševljenije svoje pristaše pak gube već svaki stid, i srču proti istini napred bez razmišljanja, bezobrazno podlo, tako da se može užvrtiti da ih je sjaj istine uprav zaslijepe.

I diže se On, meštar, okružen od najpo-dlijeg sluge magjaron, jednog i drugog i trećeg suložnika, svojih pitomaca i štićenika, diže se on usred barutine, čiju gnusobu od velikog kužnog smrda ne smiješ dirati, nego ju treba zatrpati, i u zdovnosti, bezobraznosti svojog baca posljednu najveću uvredu u lice, ciljem hrvatskog naroda: On prima dobačenu rukavicu, on ide proti svima!

„Frank, Frankovci, proti svima!“ To govori on, danas, skoro prezirno spominjući Kumčića i Starčevića, nječe da ga je podržava muka njihova. A trebal je vidjeti kako je taj Trödler puzao pred svakim dok je došao do kakve takve stranke, trebalo je gledati plazeњe njegovo, dok je bio u pogibelji da izleti iz stranke.

Sada, pod Rauchom, misli on da može javno govoriti o Frankovcima, i o borbi proti svima, jer drži da je pivo pošto je prije bilo. Ali nije tako. Svjet otvara oči, pa se pita, što je to da je Trödler ostavio sve što je nezavisno i zauzeuo za domovinu, što je to da Trödler ne pomaže više staru njegovu vještina, nego mora posizati za javnim krvitvorenjem i za najgnusujisim i najbezramnjim bandom plaćenika i to javno, posve javno, tako da se nije moguće skrivati? Što je to da on mora javno služiti Rauchu?

Očito je, Vika da on služi misli Ante Starčevića, da on radi za Hrvatsku, za čistocu načela, za ujedinjenje narodnih sila, da radi „u službi svete ideje hrvatske“ proti svima, ne pomaže. I gle čuda, danas je prisiljen i uime Frankovluka, raditi „u službi svete ideje hrvatske“ i „proti ličnosti, kakova je Don Ivo Prodan.“

Dakle što je to, da on mora biti proti svima?

Nu, za to što je svak proti njemu, osim plaćenika, tudjinskih izmećara i zavedenih slijepaca, A da mu i ovi ne pobegnu mora on krvitvoriti, lagati, previjati se kao zmija, i na-

pokon ustajati „proti hrvatstvu ličnosti, kakova je Don Ivo Prodan.“

Nu tu ne pomaže previjanje. Treba tu dokazati, da je svak proti državnoj misli hrvatskoj, da je svak izmećar, da je svak u službi turske, da je svak sebičan, da je svak za dužanstvo, da je svak nepošten, da je svak špijun, krvitvoritelj, da je svak izdajica, a samo da je Frank pravaš, rođolub, požrtvovan, ponosan, slobodnjak, pošten, uzoran, lealan, mučenik slobode i patnik današnjega stanja.

A to je nemoguće, jer svak zna da on nije ni Hrvat, da on nije otačenik, nego došunski i plaćenik Rauchov, Wekerleov i svaci. Svak zna da je on drugi Kršnjavijev, sluga Khuenov. Svak zna da on nije nijeg orudje proti ekonomičnom i političkom uređenju hrvatskoga naroda, i za to proti svemu što bi moglo narod podići. Svak zna da je on varalica i kolega varalice. Svak zna da je on u službi i da je njegova politika izmećarska, legionačka, garancijska. Svak vidi da ga ostavlja sve što može i sve što drži do svog obraza, do svog razuma, do svog hrvastva i do budućnosti naroda i domovine.

Nije dakle da bi on mogao u ime slobode, jedinstva i napredka hrvatskoga naroda komu što dokazati, proti komu ustati, jer da on to može ne bi se služio krvitvorenjem već bi izabrojput istine.

Ali jer on poštenim, leanlin putem ne smijeći, i ne može ništa postići; jer su danas takove okolnosti, da se s jedne strane mora razvrstati bojni red sve što je za nezavisnost, za narod, a s druge sve što je za sužanstvo, on je prisiljen javno služiti neprijateljima naše domovine kao njihov mešetar. A toliko je bezobrazan da već javno piše: „Borbam proti sadašnjemu režimu, borbam na perenaprotiv naše stranke i njezinoga zadatka, jer je samo naša stranka svim sada udrženim elementima na putu. S toga je to za nas sveta borba.“

Ovako bezsramno piše onaj, koji je svoju stranku javno sa svojim podpisom u svom glasilu od 24. o. m. proglašio Frankovačkom, a nviše Starčeviškom.

Tu, taj tudjinski sluga baca rukavicu cijelom hrvatskom narodu, jer kaže: Čuj narode hrvatskih tvoja borba proti današnjem režimu Rauchov, tvoja borba da se oslobođi gvozdene madjarske šake i biča, to je borba proti frankovačke stranke, jer jedina ona podržaje Raucha i protivi se tvorjim ciljevima oslobođenja. I

Takav skot još ima obrazu ovakav izaziv podpisati i baciti ga u lice cijelom narodu tobož uime njegovog dobrobiti.

Nego ipak u času ovakvo bezobzirnog izaziva tudjinski plaćenik nije smio a da cielu svoju stranku ne okiti svojim častnim imenom. A to je velika pobjeda. Izaziv je od zlottora da namovine javno nami svima dobačen, i mi taj izaziv primamo.

Da vidimo Trödler obučena u bojno odjelo, pred svojim legijam, podpomaganim zairom iz Pešte i Beča kako se junački bori proti našem narodu!

Napred samo: Krinku dol! Samo znajte sluge tudjinski, da je hrvatski narod junački preživio i mnogo teže kušnje nego su današnje.

Dr. M. D.

† Biskup Pavao Gugler

U utorak tačno u 10 sati objavljeno je veliko zvono prvostolne crkve zagrebačke smrt jednoga od najvećih Hrvata, a za cijelo izbiskupa Strossmayera najvećeg hrvatskog dobrotnika — biskupa Pavla Guglera.

U pondjeljak obnoć u 10 sati zatvorio je on u 90. godini života za uvek svoje trudne oči. Do zadnjeg časa bijaše pri sebi.

Vrijli je pokojnik rodjen u Zagrebu 1820. godine na 29. lipnja od gradjanskih roditelja. Iza svršenih svih nauka kao i bogoslovije u Zagrebu, bijaše godine 1843. redjen za svećenika. Odmah ga je pokojni kardinal, a tada

još samo biskup Haulik postavio za aktuara u biskupskoj pisarni, a za tim oko 1845. imenovan sa svojim ceremonijalom, a po tom tajnikom. Kao tajnik pratio je pokojnog Haulika u Požunski sabor, a god. 1848. kadno je ono Haulik morao jebiti iz Zagreba, ofišao je s njim ravno u carsku prieštitnicu Beč. Tu je povjerio vrlom pokojniku svu svoju gotovinu, da ju odnese na pohranu u neku privatnu kuću. Iduć tamo, morao je prelaziti preko barikada, te ga tu malo ne ubi razjarena svjetlina. Iduć nazad i opet istim putem, opazi na svoj najveći uzaš, gdje na jednoj lampi visi objesen tadijan ministar Latour. Vrativ se s Haulikom iz Beča u Zagreb nekako oko godine 1850., postao je župnikom sv. Petra i ravateljem nadbiskupskog siroštita, a već godine 1860. u četverdesetoj godini života postade zagrebačkim kanonikom. Kao kanonik penjao se je od časti do časti, dok nije polučio i najveću čast u prvostolnom kaptolu, postavši naime godine 1893. njegovim prepozitom i ujedno prijorom Vranskim.

Rijetko je kojega iole inteligentnijega Hrvata, komu ne bi bilo poznato ime biskupa Pavla Guglera. On je bio takav hrvatski rođoljub, kaučnik na žalost u domovini našoj vrlo malo imademo. Kao što je u svojoj mladosti, tako ne i u visokoj starackoj dobi, stajao vazda u redovima hrvatske opozicije.

On je kod svih izbora u gradu Zagrebu aktivno sudjelovao, te je vazda odabranik neodvisnog gradjanstva zagrebačkog da svoj glas. U tom je bio nepokolebit. Do zadnjega časa svoga života interesirao se je za domovinske stvari. Želio je, da nam domovina bude sretna i slobodna, ali toga na žalost nije mogao doživjeti. U tom pogledu on je sa svoje strane činio što je god mogao na procvat mile hrvatske otačbine.

Svi naši prosvjetni zavodi, sva naša dobrotna i naši stotine privatnih siromašnih obitelji, u biskupu Gugleru našli su svoga dobrotnika.

On je u ovo zadnjih 8 godina podijelio što zavodima, što imin društima i siromašnim obiteljima preko četri stotine hiljad kruna. A prije toga, podijelio bez dvojbe, još naimanje dva puta toliko. Po tome biskup Pavao Gugler, kako rekoso, pravom se mora ubrojiti, da je iz biskupa Strossmayera, naroda našeg najvećeg dobrotnika za kojim treba da zaplače svaki poštano hrvatsko sreća.

Oporku Pavla Guglera u pogled njegovih ostavština u prosvjetne i narodne svrhe određuje ove slove: Po 2000 for.: Za medicinski fakultet; po 1000 for.: Jugoslavenskoj akademiji, „Matici“ Hrvatskoj, društvo sv. Jeronima, društvo hrvatskih književnika (po napuktu u oporuci), za svećenički dom, za dječačko sjemenište. Po 400 for.: Vatrogasnou društvo, gospodarskom društvu, djetinčnom katoličkom društvu, glazbenom zavodu, za pojedjanskih Plitvičkih jezera, društvo čovječnosti „Pučku kuhinju“, arheološkom društvu u Kninu, društvo duh. mlađeži za izdavanje dobrih knjiga (u sjemeništu), društvo „Merkur“ u školske svrhe, mensa academica (predao sam utemeljitelj), društvo za podupiranje oskudnih ili bolesnih sveučilištaraca, Društvo za podupiranje oskudnih ili bolesnih gimnazijalaca, te društvo za podupiranje oskudnih ili bolesnih pravnika, realaca, članova hrv. trgova, društvo za „Prestovalište“, društvo za posmrtnu pomoć, planinarskom društvo, pjevačkom društvo „Slogi“, pjev, radničkom društvo „Slobodi“ društvo dnevniciara, društvo oblastnih podvornika, gospodarskom društvo za „Prestovalište“, društvo za zaštitu životinja, društvo za namještajne naučnike u obrti ili trgovinu. Po 100 forinti: Društvo Stolček za odjevanje radničke djece, vojno-veteranskom knezu Turn Taxis i vojno-veteranskom „Ramberg“, ukupno for. 20.000, slovinama: Dva deseteljihada u obveznicama zajedničke rente.

Tielo pokojnikovo prenешeno je dne 25. veljače u 10 sati prije podne iz kurije br. 14 na Kaptolu u prvostolnu crkvu, gdje su se za pokojnika odslužile svečane zadužnice, a zatim je kremao sprovod na centralno groblje, gdje je pokojnikovo telo sahranjeno u zajedničkoj grobnici Prvostolnoga kaptola.

Vječna slava u hrvatskom narodu biskupu dobrotniku Pavlu Gugleru!

Jos o pitanju poljudjelske poslovnice.
Zadar, 22 veljače.

Nedavno objelodanjeni dopis iz Zadra u velegradnoj „Hrvatskoj Rieči“ gledje pitanje poljudjelske poslovnice nije promašio žudjenog cilja, jer je, kako saznao iz pouzdana izvora, mnoge odgovorne faktore nemilice pogodio, a osim toga u velike koristio stvari samoj, jer je uslidio toga obustavljenje razasipanje težko skučanog imetak poljudjelske poslovnice, što ga je šef poslovnice savjetnik Zotti na svakoj način htio izcrpiti da preda poslovnicu pokrajinskog polj. veču bosu i golu. Ne samo što je svojim mezinimicima iz poslovnicih prijeđala porazdijelio mastne nagrade, već je za sebe kupio skupocene čimice i putujući u Metkoviću pukuoču u vrijednosti oko 500 K, zatim da izvadne nagrade računarskom činovništvu itd.

Na to ne bi bilo sve najgoro. Mora javnost da saznao da je taj pokrajinski poljudjelski nadzornik? To je tudjinac, čangrižljivi talijanac, koji hrvatski elemenat prezire, proganja i mrzi, a svoju braču, talijanske naše nameštice miluje i gladi. Tako je u poljudjelsku poslovnicu smjestio same talijanske, te od 6 činovnika nije nijedan Hrvat. Poslovnicu je u ovom pogledu postala utocište hrvatoždera i izazivača. Sada pako, kada poljudjelsko viće preuzima poslovnicu, talijanacu su se uzvrapojili i na Namjestačku učinili predstavku, neka uplija na poljudjelsko viće, da ih on primi u službu, inače, da će biti izbačeni na ulicu. Osim toga postali su i njihovog načelnika da kapacitira članove viće, te se već groze, ako im se „zavojed“ ne izvrši. E oni su Vam takovi! Dok Hrvati u ovoj zemlji kô da nititi ništa, već se sve do talijanaca, i to ne samo činovnička mjesta, već i bankovi posao (Banca popolare), premda ponuda hrv. vjereskih banke u Zadru bila kud i kamo povoljnija, e onda je sve išlo u redu i mi smo dobročudni Hrvati u našoj kući morali trpit ovaj despoticam tudjinaca, ali sada kad u ovoj stvari danas naša autonoma institucija dolazi do riječi, sada se sa talijanaka strane diže kuka i motika na naše lude i čak im se prieti sa revolverima! I za ovo je odgovoran g. Zotti, koji je onako postupao, kako nije morao u hrvatskoj ovoj zemlji. Al dà! Za to će biti još nagradjen.

Nadamo se, da se poljudjelsko Vieće ne će dati terorizati, a osobito ne njegov predsjednik knez Borelli, koji je ujedno i starosta hrvatskog sokola u Zadru! Natropriv se za njegovog tajnika vrlo bojimo, jer je on čovjek koji podržaje odveć dobre odnose s vladinim ljudima.

Radi koristi narodne, molim g. urednici, da uvrstite ovo par redaka. Za istinitost jamčim hrvatskom besedom. — a.

Zabave u Sokolu. Sokolana.
Makarska, 25. veljače.

Na 20. o. m. naš „Hrvatski Sokol“ priredio u svojim prostorijama društveni ples, koji je kavake slike tako i ovaj put sjajno uspio, da sjajnije nije mogao. Dvorana bila je krasno nakićena — kao nikad do sada. Svieta obojeg spola — mnogobrojno navrnilo, tako da su sve prostorije bili dubkom puni. I financijski uspjeh bio je sjajan. Od ulaznine, molidarima i lutrijama ujeralo se do 850 kruna i da je sliedila podpuna lutrija — za koju bilo puno i vrlo liepih i dragocjenih darova — bilo bi se uhvatilo preko 1100 kruna, jer većina darova ostalo za drugu koju zabavu — pošto nije se htjelo produljiti vrieme lutrije. Doista nikad do sada nije se toliko ubralo. Ples je slijedio sve do šest sati u jutro.

Na 22. o. m. družstvo je dalo drugi javni pleš sa predstavom. I ta zabava ljepe je izpala. Mnogo naroda navrilo isto kao i na prijašnju zabavu. Predstava, t. j. dramatička igra u jednom činu, krasno je uspjela. Gosp. Sučić i gdjica, M. Juretić izvrstno i baš majstorski izvršile svoje uloge, kao takoder gosp. A. Ribarović i novakinja gdjica, Anka Pekić. Pri koncu svih bijahu burno odobravani. Prije predstave gg. pravnik Šumić i Sučić deklamovale svaki po dvije krasne pjesme od Kranjčevića i Puškina i oba bijahu obasuti silnim pleskanjem. — Nadamo se, da ćemo do dvadesetak ili najdalek mjesec dana vidjeti opet na pozornini naše vredne i pozdrivovne diletantere kojom odabranom dramom ili komedijom, uvjereni da će krasno izvesti, pošto su do sada predobili naklonost našeg občinstva. U isto doba naš Sokol moći će računati na liepu korist od tih predstava, kako ju je i do sada imao, a iste vez velikog truda mogle bi se davati svakoga mjeseca.

Nacrt za gradnju Sokofane jur je gotov. Izradio ga naš vredni majstor g. V. Barić. Toliko nacrt, koliko pročelje zgrade krasni su. Nutarnje prostorije vrlo su prostrane i udobne, a dvorana za vježbe ima 18 metara duljine, a 12 širine. Predviđene su u sacru galerija i pozornica. Samo još fali zemljiste u gradu i morati će se odvaditi da se u neposrednoj blizini ista gradi. Odusjevljenje za gradnju običnito je kod svih druženja takvo, da su svih zatnici odlučili 10—20 nadnica bezblatno raditi, a trgovci davati potrebito gradivo bez dobika. Računa se, da će sa svom štednjom gradnja zapasti oko 30.000 kruna. Svaki željno čeka čas kad će početi radnja. U sto dobrih časova!

Stari pravaš.

Sprovod i nečovječno postupanje.

Biograd.

Dne 23. t. m. bi sprovodjena cjenjena gospodja ud. Filomena Jeličić pl. Mirković, majka odličnog rodoljuba Artuna Jeličića, poslata i posjednika u ovome mjestu. Nije nam svrha, da opisemo krieposti ove uzorne žene i ljubljene majke, da iztaknemo vrline i plemenitost srda njezina, te koliko i kako je od svakoga bila ljubljena i štovana, a što je najbolje zasvjedčio sjanji sprovod i obće saučeće pri istom, nego nam je svrha, da na energičnije žigosamo i odsudimo nečovječno postupanje u ovoj žalostnoj prigodi počinjeno od nekojih repova na ravnateljstvu pošta i brzovaja u Zadru. Ovom prigodom pozvano je bilo ravnateljstvo i vrlo umoljeno da bi, barem za koji dan, poslalo pomoćnika ovome poštaru, dok se sabere, snadjie u nevolji sred koje je zbog nenadne nesreće upao. Ai! Da! S ravnateljstva bilo odgovoreno, da smrt majčina ne opravdava potrebu pomoćnika. Ovo je izpod svake kritike! Majčka mu u kući mrtva leži, a on tužan i žalostan mura u uredu stat! I ljudozđeri, mislimo, da drugčije, bolje i plemenitej shvačaju bol pri gubitku matere, nego li dotični rep na ravnateljstvu pošte.伊利 taj čovjek ne poznaje, nema matere, kad ne pojmi, omatavačuje bol sina, kad ju gubi?伊利 bi zar bil propala država, da je ravnateljstvo poslalo kojega činovnika, da zamjeni i kakogod pomože ovog tužnog poštara? Segnjemo da ne bi. I nije valjda, da je radi troškova bio uzkracen pomoćnik, nego zbog pomjankanja, ne samo kršćanskog, nego i samog čovječeg uzgoja. Ovaj zaključak mora se izvesti iz ovakova postupanja onih nekojih repova na ravnateljstvu pošta i brzovaja, osobito pak, kad se u obzir uzme plitka, nepromišljena

i absurdna motivacija, kojom je dotični rep opravdavio svoj postupak. Gospodinu upravitelju prepričujemo, da bi kada uputio dočišnika na čovečnije i kršćanske pojimane ljubavi pam iskrnjemu, da mu srde oplemeni, nek mi ne bi i drugi put u sličnoj zgodi ovakvu pogrešku počinio, a sebi podpisao svjedočbu inumanosti.

Odpis zemljarine radi filokserične zaraze.

Zakonom od 3. lipnja 1891. br. 50. I. d. z. filokserične zaraze izjednačena je onim štamama, koje posjednicima davaju pravo, da u smislu § 1. zakona od 6. lipnja 1888. br. 81. d. z. I. pitaju odpis zemljarine.

Opršt zemljarine može biti u cijelini ili u jednom dielu, a obuhvaća ne samo izravnore porez, nego i občinski i pokrajinski pribor.

Pravo na odpis poreza i prireza zemljarine nastupa od 6. lipnja 1888. d. z. I. br. 81.

Po § 1. toga zakona ima se pravo na odpost zemljarine:

a) kada se radi o zemljističnim česticama od preko četiri hektara prostora i ako je unesen prihod u naravi najmanje od jednog hektara.

U kojem se pak razmjeru odpisuje zemljarinu, razjašnjeno je u § 5. gorinavedenog zakona. Taj razmjer zavisi o kolikoči zaraženog zemljista, tako da odpis može biti za 25% (postotaka) čitavog poreza, koji tereti odnosnu česticu; a može biti za 50%, za 75% i za cjeleokupni iznos.

To je svakako posao porezne oblasti, koja određuje postotni razmjer na temelju izvida, učinjenih na licu mjesta od povjerenstva, koje ona određuje.

Kada dakle posjednik vinograda misli, da prama goriljakom utokom okonostima, ima pravo na oprost zemljarine, on mora, da se obrati — kroz osam dana od kad je doznao da prouzročenu mu štetu — kotarskom poglavarstvu prijavom, prostom od biljeza, pitajući, da se šteta ustanovi, i da mu se prama rezultatu povjerenstvenih izvida odpiše celi ili djelomični porez na zaraženoj čestici.

Pošto se svi izvidi moraju obaviti bez ikakvog troška na teret posloca, tako se ovom polaskom zakona mogu svim posjednicima zaraženih vinograda okoristiti. Ta korist, i ako malena, ne će biti na odmet nijednom vinogradaru, osobito u ovo doba obće gospodarstvene krize.

G. V. "

Osvet na večanje centralnog ribarskog povjerenstva u Trstu.

Migavica.

Vitez Vuković je predložio, da se strogo izražai uporaba „migavice“ u vodama Makarske i Primorja. Salata ovim potegnut za jezik želi, da se u ribarski zakon, kao što i naredbu, koja je bila od povjerenstva lani glasovana, umetne, da je ribanje „migavicom“ sasna zarađenjem. Do sada smo si složni s ovim predložima, jer zbijja „migavica“ je prava nesreća našeg ribarstva, dobiči želi, da se dodje novčanom pripomoći ribarima u susret, u kojih bi se na neki način kupile „migavice“ i sasna unistile. Svaki drugi postupak ne će moći radikalno uništiti „migavicu“ u našim vodama.

Moralo bi se osim „migavice“, zabraniti ribanje sa svakom mrežom potegnuta, kojoj je „saka“ kau u „migavice“. Nije izpravno mnjenje onih, koji kažu, da „saka“ neutječe na hvatanje male ribe, jer da ona može umaći

kroz oči za vreme potezanja. Ovo je samo teorija, dok u praksi stoji, da je baš u ovom slučaju „saka“ puna male ribe, a ovoj treba dati prigode, da uprav kroz oči „sake“ umakne. Umači će moći samo onda, ako oči budu široke, što treba svakako da se u praksi uvede.

Demanij i ribarstvo.

Vitez Vuković se je tužio, da u Stonu, demanij pravi zanoveti ribarima. Ovo nije samo u Stonu, da li više manje ovakve vekseksije poradaju se i drugdje, a osobito kad na upravi lučkih izloženstava stope ljudi, koji su iz finansijske struke. Da se jednostan ovome na kraj, mislimo, da bi bilo najbolje da se zauzmu dotične občine i da u demaniju kupe dotično pravo, ili da ovaj ribarima ne pravi neprilika, kad i onako od ovoga on nema koristi. Kad pako demanij ne bi htio ni na jedno ni na drugo pristati, tad nek se poradi bar, oko toga da iznajmi ribarima svoje pravo od godine do godine, a da ih ne hvata za vrat, kad njemu i onako nije koristi od toga.

Izvanredni predlozi.

Bilo je primjeno više izvanrednih predloga, a važniji su ovi: Da se ribarstvo osloboди poreza obtarine; da „Lloyd“ rabi mjesto srđela portugalskih naše kao hranu momčadi; da u novom trgovackom ugovoru sa Grčkom bude umetnuta stavka po kojoj će naša slana riba plaćati najnužnu carinu.

Tvornica mreža.

Bilo je napokon i ob ovom velevažnom pitanju govora. Držalo se je već odavanja, da će sama vlast preuzeti na se gradju tvornice mreža ili ribarsko društvo, nu pošto ovo pitanje valja priznati, zahtjeva i takova rada kojim se ne može baviti vlasta ni korporacije, to je neki privatnik zatražio koncesiju za pođignute tvornice mreža u carevinu, a ribarsko povjerenstvo njegovu je molbu poduprilo, i tako ako Bog da, nade je, da ćemo tu tvornicu imati.

Ribanje spužava i korala.

Ob ovom pitanju mi smo se bavili u više navrata i izaknuli smo, kako vlasta ne bi imala dozvoliti lov spužava roncima, a milo nam je što možemo zabilježiti, da je povjerenstvo na predlog prof. Valla zaključilo držati i u napred zabranu za lov spužava roncima, ne samo, nego zabranilo je lov spužava sasna „gavom“ što je bio zatražio jedan tršćanski trgovac, što je veoma pohvalno.

Zaliti je, što nije pala rieč i o lovu korala, jer sudeći po pismima što su nam na stolu, težko da se došaste godine ovaj obrot bude tjerato. Zašto, to danas ne iznosimo, a da nam se opet ne spočine, da koga napademo. Vremje je najbolji poštenjak i ovo će nam suditi pravo.

S ovim smo prorešetali rad ovog povjerenstva, a želimo da se uvaži što je rečeno.

zaprječeno, onda bi zasjedanje bilo odmah zaključeno i stopro u jeseni učinilo bi se poslijednji pokusaj, može li ova komora djelovati. Sad se očekuje, koje će stanovište prama ovom programu zauzeti „Slavensko udruženje“. Govori se takodjer, da bi bio nuždan saziv delegacija, obziru na kritičan izvanski položaj.

Austrija. Iz bečkih dobro upućenih krovova dolazi vijest, da će Austro-Ugarska tek do dvije ili tri nedelje učiniti odlučni korak naprma Srbiji. Situacija je sveudjil zamršena, pošto se je ruska politika umješala te zagovara ponovno međunarodnu konferencu. Na ovaj konferencu nastojati će Rusija, da na račun Austro-Ugarske izvođi diplomatki uspjeha. Usprkos svim poteskoćama bečki se mjerodavni krugovi ipak nadaju, da će uspjeti uzdržati mir. Ministar predsjednik nastavlja sa konferencama za uspostavu djelatnosti carevinskog vjeća. Vijeće slavenskog udruženja izjavljeva najodlučnije, da oni ne će podnijesti rati kojekako vrijednih potreba napustiti svoje pravo da podnesu prešnje predloge. Kad bi oni to učinili, to bi bio smrtni udarac po slaven. udruženje u kojem se nalaze i česko-radikalni zastupnici. Usled ovog stanovišta slovenskog udruženja, te tako južnoslaveni i Česi budu pri otvorenju zasjedanja parlamenta podnijeli prešnje predloge, to vladine zakonske osnove neće doživjeti prvo čitanje, te bi preduskrinsko zasjedanje po tom bilo bezuspješno. U zastupničkim krugovima govori se, da će zasjedanje carevinskog vjeća biti sazvano na 16. ožujka, ali ako južnoslaveni i Česi podnesu prešnje predloge, kao što su odlučili, to će novo zasjedanje carevinskog vjeća poslijje dva dana biti ponovno zaključeno. U bečkim parlamentarnim krugovima govori se, da vlasti kari savzati delegacije na dnevno vrijeme rasjedanje. U ovom će se zasjedajućem odobriti naknadne vjerasje i proračunu za godinu 1909.

Spor između Srbije i Austro-Ugarske, U političkim se beogradskim krugovima drži, da austro-ugarsko-srbsko pitanje, što ga je zadnja dva tijeda stavilo na dnevni red austro-ugarsko novinstvo, mora biti skoro rješeno, jer inače je sukob s oružjem neizbjegljiv.

Djaka skupština u Beogradu. U nedjelju prije podne bio je u Biogradu prosvjedni meeting, što sa ga upriličili velikoškolci protiv zagrebačke veleizdajničke parnice. Na okupu bilo je oko 5000 osoba. Govornici su u svojim govorima razlagali, da su vlastodržci Austro-Ugarske iz čisto političkih razloga podigli ovu parnicu proti nedužnim gradjanima. Govori su bili popraćeni burnim kličanjem Hrvatima i Srbinima, slobodnoj kraljevini Hrvatskoj, te povicima: Abcug Austrija-Ugarska!

Veliko ministarstvo u Srbiji. Sastavljeno je novo koaliciono ministarstvo. U njemu su: Novaković predsjedništvo, Milovanović vanjski poslovni, Milosavljević unutarnji, Protić finance, Pašić javne radnje, Stojanović nastavka, Prodanić trgovina, a Ribarac pravda. Za ministra ratne designiran je Marinović, jer general Živković hoće da preuzeme zapovjed u vojski. Novo ministarstvo sastavljeno je od 4 bivših ministarskih predsjednika i 5 bivših ministara vanjskih posala. Novi ministar-predsjednik Novaković je izjavio, da je "Srbija" životno pitanje, da dobije pojas zemljije do mora.

Iztraga proti česko-radikalnim zastupnicima nastavlja se. Kakojavlju iz Praga, tamo je ponovno provedeno raznih kućnih premještanja i to navodno sa pozitivnim rezultatom. Urednik bečkog lista „Parlementär“ dr. Živinić, pozvan je pred bečki pokrajinski sud na preslušavanje.

četiri pregradka. Maša je bila kako tako zadržljiva između radnika, njeginih drugarica, što su se same hratile i spavale u tvornici, zadržujući na dan jednu krunu za davanjati ili četvrtajni satni rad.

Zadarjujući manje od sto kruna na mjesec u evropskom gradu, gdje je najskuplji život, Maša i muž joj, preobtoreni troškom djece, koja su bila poosna i kojih je bilo četvero, ne moguće više plaćati mjeseci obrok selu. I stigne ih nesreća. Skupština seoskih licičara uzkrati Maši i Jegoru putnicu za boravak u velikom gradu. Petrogradsko redarstvo morade ih držati skitnicama. Za nekoliko dana Maši je uspjelo naći zaklon u radničkom stanu u tvornici. Ali izgubivši mjesto, odo u Tver, u jedan trgovacki grad između Petrograda i Moskve, a da putu po potroši na novčića. Tamo stupi u tvornicu pamuka. Za rad je primala četvrtetradeset novčića dnevno. Odlikujući od grla smogla je kupiti novi kaftan. I ona zatvorila svoje blago u

Napisao F. G.

Maša.

Preveo I. Z.

Rodila se u selu Černigorskog okružja na jugoistoku. Njezino pleme bilo je kmetsko. Dočinućem kmetstvu bijahu došli u posjed jednog malog imanja. Na veliko humano preustrojstvo nije ih više usrećilo. Svake godine moradoše plaćati starim gospodarima odkup zemlja do podpune izplate. Vajme! Ova ciena stajala je nad njihovom snagom. Zemlja je zapadala puno više, nego li se iz nje vadilo.

Pored toga nije bilo zapleća, kako se kaže u prostom narodnom jeziku. Nije bilo novaca za dojavu kolija i drugog bijelačkog oruđa. Dvije slabe godine su ih zadužile. Moradoše prodati posjed da podmiru dugovinu. Gospodin Terešenko, silni glavičar, kupi sve u beciju. Dade zasaditi na širokoj prostoriji burak. Izgradi veliku ščeranu. Na rad primi upravo razvajanje težake. I nastani ih u njihove prvačine kućerice. Ljudi, žene, djeca, svi su bili zaposleni u tvornici ščerana. Petnaestasti rad, a plaća pošprđan što su ostajali kući, odnosili bi naprščad u tvornicu k majkama da ih podoje. Glavna hrana sast-

java se u ščiju i mrkom hlijebu. Objedovalo se u tvornici pod jednom širokom strehom, gdje bivaše sve zabrijano.

A djevojčica Maša stupila je u ščeranu sa osam godina. Nije bila odgojena. Najbolja učionica bila je daleko trideset vrsta. Radeći težko šest godina, poluciša je plaću od jedva četiri kruna na ... mjesec. U tom je gledala svoju sreću. Kraj toga bila je nesrećna radi svoje ljeputi. Tvorčarev sin bio ju vrgao u glavu. Ona mu se oduprla. Osveta bila je gotova. Maša sa svojom obitelji bila je izgnana iz tvornice. Ni jedan zakon nije ih zaštitio. Moradoše otici. Tri dana putovali su na nogama. Stiglo u Petrograd umirući od gladi i od studeni. Nastanile se — iza tolikog okapanja — u jednomukavnom skupnom stanu, u kojem je stanovalo četiri radničke obitelji.

Maši podje za rukom, da nadje mjesto domaćice. Kroz godinu dana pristedi četvrtetradeset novčića dnevno. Otkidajući od grla smogla je kupiti novi kaftan. I ona zatvorila svoje blago u

basnoviti drveni kovčeg, koji za svaku ruskiju radnicu predstavlja najveću dragocjenost. Po tome se udade za mužika Jegora, koji je zbog srodaštvia morao ostaviti rođenu grudu zemlje, a da nije za nju izradio ni kopije. On je dobio iz sredine Rusije, na čijim zemljama još postoji skupna vlasnost tla. Zemlja pripada zajednički svim sjedionicima selu, koji su u skupštinu doznačuju razne čestice zemlje raznim obiteljima.

Ta zadruga zove se „mir“. Po ovoj, svaki težak postaje robom svojih sruješčana, tako, da kada osiromaši, ne može da ostavi mjesto, prije nego li ga ovlasti skupština, ovi ovu ovlasti on postizava uz ujet, da će plaćati selu jedan stanoviti dio novca, što će ga privrediti u novom boravištu. Sada je Mašin muž bio upravo u takovom stanju. Dobivao je za mjesec 40 kruna. Petnaest morao je dostavljat selu za dozvolu, da može ostati u Tveru. I Maša je udajom bila došla u zadrugu.

Otdio je u Petrograd. Porodiše dvoje djece. Nastanile se u jednom od onih skupinskih stanova zajedno sa tri druge obitelji. Trinajst čeljadi u jednoj samoj sobi prišćenju sa zastorcima u

Prestanak bojkota u Turskoj. Pošto je i nova turska vlada pristala na uglavljeni sporazum između Austro-Ugarske i Turske radi Bosne-Hercegovine, u Carigradu službeno bio proglašen prestanak bojkota proti austro-ugarskoj trgovini.

Finski sabor bio je carskim ukazom rasprišen. Novi izbori raspisani su u mjesecu svibnju. Novi će sabor biti otvoren na 1. lipnja.

Novi ministar mornarice Vojevodski poduzeo je akciju za upoznavanje ruskog ratnog brodovlja. U tu svrhu naredjena je po upravi ratne mornarice jednoj tvrdci u Rigi gradnja triju ratnih krstaša.

Pokrajinske vesti.

Naše jezično pitanje. Dozajnemo, da je zemaljski odbor pred koji dan upravo preko Namjestništva Ministru predsjedniku obrazloženi posvjed rad tezantia sa rješenjem jezičnog pitanja.

Proti oskudici. Dozajnemo, da je namjestništvo zapitalo od ministarstva dalmatini 200.000 K za ublaženje oskudice u Dalmaciji i da je ministarstvo pristalo.

Rodoljubni posao. „Pučki List“ u Splitu pod tim naslovom piše: Narodni poslanici: Don Ivan Prodan i Dr. Mate Drinković (zaboravio je spomenuti još Dr. A. Dulibića), uzeli su posao za glavu, jur kad Vladu neće da sazivije ni sabor u Zagrebu, ni onaj u Zadru, da se sastanu svi narodni poslanici iz Slovenije, iz hrvatske Banovine i Slavonije, te iz Dalmacije; k ovima da se još pridruže narodne kolovodje iz Bosne i Hercegovine, te da se svi skupa bratski dogovore i složno odredje, da će se izmjerenično podupirati i zajednički boriti proti današnjem sustavu, koji hoće da razdvoji i rasprave sasvim od Triglava do Balkana, što istim jezikom govorimo i što smo sinci jedne domovine. Svi pošteni ljudi i pravi rodoljubi odobrili su ovo domorodno nastojanje gosp. Prodana i Drinkovića.

Umro. U franjevačkom samostanu na zidinama u Zadru umro je u sredu od srčane bolesti o. Serafin Ivasović iz Novoga kod Trogira. Pokojnik, koji se bijaše radio 1833. god., odlikovan se velikim nastojanjem okolo uzgoja mladeži i riedkom dobrotom. Više puta bio je izabran za gvardijanca i definitora, a tri puta za provincijala. Vječni mu pokoj!

Društvo za Pučku Prosvjetu u Splitu. Ne znamo, je li Špičanicima poznato, da u njihovom gradu obstojeći već od nekoliko godina jedno društvo za „Pučku Prosvjetu“. Što je i koliko je to društvo uradio do sada, niko živ na svetu nije sa nista. Tko je društvo predsjednik, tko tajnik, tko upravitelj, nije niti mi to poznato. Još manje znademo, kako je sa drustvenim financijama, dñe li se redovite i godišnje skupštine kako ištu statuti. Tko bi mogao razjasniti sve ove stvari, neka nam se javi, ako može ikogod da prodre u ovu tminu. A znaku li štagod za to „Pajacevi“ gospodari?

Š.

Iz hrvatskih zemalja.

Pozor obrtnici. Primamo iz Trsta i svrčano na stvar najvižnju pozornost: Na 16. prosinca 1908. bio je izbor za članove uprave radničkog osiguravajućeg društva proti nezgodama za Primorje, Kranjsku i Dalmaciju u Trstu.

U šestoj kategoriji — odio za radnike — dobili su Slaveni većinu, ali je taj izbor bio uništen sa formalnih razloga, jer se naime naši ljudi, osobito u Dalmaciji, nisu držali svih propisa. Do brzo će biti ponovni izbori. Na nama je sada da pokažemo da smo složni i da tako opet dodjemo do većine kao i prvi put. Za to će svi Slaveni i opet glasovati za one iste osobe, koje su i prvi put okupile oko sebe većinu, t. j. za Jeriba Antun radnika u papirnicu u Vevčah i zamjenika mu Frana Gomišićek poslovodju „Mizarske zadruge“ u Solkanu. Upozorujemo stoga već sada sve one radnike koji imaju pravo glasa u šestoj kategoriji, a to su radnici slijedećih obrtima: papirnice, drvo-djelaone, rezbarije Šumski i poljodjelski obrti i mlinovi (osobito one zadnjie, jer kod nas po Dalmaciji imade sva sila mlinova). Ako ne dobjiju glasovnicu, neka reklamiraju na upravu osiguravajućeg zavoda preko Dr. Ed. Slavik, odvjetnika u Trstu; koji pak dobjiva, da te glasovnicu ne zabace kao što su većinom prvi put učinili, već da izaberu ovu dvojicu a nek podpise gospodar jedan birani birač radnika t. j. fiducijar ili zastupnik, koji u ime svih radnika u stanovitom obrtu sam podpiše. Ovakvo valjano sastavljanje i izpunjene glasovnice treba odma poslati na adresu Dr. Eduard Slavik, odvjetnik u Trstu, Via H. Galatti 18, i to preporučeno, da se ne postigne lošiji rezultat od prvog. Još nisu razaslane glasovnice, ali ne

tom budu razaslane i dostavljene, treba obaviti gori raztumačeni posao, da se kod ovog ponovnog izbora ne obraćimo. Preporučamo i svoj onoj gospodi koja su prilikom prvoga izbora bila pismeno umoljena, neka se i ovaj put zauzmu, te neka nadgledaju da bude sve u redu i na vrieme obavljeno.

Hrvatsko podporno društvo u Pragu primilo je slijedeće doprinose: Hrvatska ekspomtina banka u Zagrebu darovala je 50 K, Đonička štedionica u Krijevcima 30 K, Hinka Francka Sinovi u Zagrebu 25 K, Hrvatska učiteljska zadruga u Zagrebu 20 K, Pakračka štedionica, Prva lička štedionica u Gospiću, Hrvatska štedionica u Koprivinci te prva zagorska štedionica u Krapini po 10 K, Prva lička štedionica, Brodska štedionica i Hrvatska vjeroski banka u Zagrebu po 5 K. G. Anton Hrvatček darova je 10 K, a g. Avelin Wodaržić 5 K. Vinkovčka Ekskomp. Banka, Vinkovci 10 K. Odbor se svim navedenim darovateljima najskreće valjajući i moli sve prijatelje naše omiljene, da ga u plemenitom nastojanju i nadalje podupomognu. Odbor.

Iz grada i okolice.

Stogodišnjica smrti Božidar Petranovića. Na 18. o. m. navršilo se sto godina, da se je ovđe u Šibeniku radio Božidar Petranović, koji se je kasnije u Dalmaciji proslavio kao jedan od prvih narodnih preporoditelja. Njegovo je ime usko skopčano sa prvim tradicima narodnog preporoda u Dalmaciji. Povrativ se sa visokih škola u Beču, gdje se je družio Vukom i Kopitarom, pokrenuo je već godine 1834. almanak „Ljubitelj prosvjetjenja“, a god. 1862. osnovao „Matica Dalmatinsku“. Za burne godine 1848. između prvih izabranih zastupnika sretamo i njegovo ime. Kninjan počastio ga svojim povjerenjem, a on im se u zahvalnom govoru odbranom 6. srpnja 1848. u Kninu odružuje: Nastojat ću, da se naši mladi hrvatski jezik što prije uvede u škole i sudove. Mi smo Hrvati, pa sam valja narodnost našu i jezik čuvati kao zemicu oka i nju do posljedje kapi krvni braniti. Braćo moja, hrvatičani i kršćani, svi smo sinovi jednog oca, koji je na nebū; svi smo prava jednokrvna braća; ljubimo se i poštujujmo zamjenito, a ne progonimo se poradi zakona“. Božidar Petranović, je bio pravoslavni vjero a premijnu je 12. rujna god. 1874. u Mlecima. Objeljnjica rođenja ovog slavnog Šibenčanina protekla je bez ikakvih paradnih počasti, ali za to harnost i priznanje naroda prama pokonjiku i štovanje njegova imena nije nikad došlo niti će doći na manje.

Za družbu sv. Ćirila i Metoda u Istri prigodom nekadašnjeg plesa „Hrvatske Čitaonice“ na predlog gosp. Šime Antića sakupljeno je u novoj restauraciji gosp. Tonča Bogićić K 10-30. Naprijez našu Istru!

Na poštarsko-brzojavnom Uredju u Šibeniku vlada još uvek silna nestaća osobila koliko činovničkog, toliko poslužničkog. Tužbe grđanstava, osobito trgovaca, svaki su dan brojnije i teže, a bit će uvek, dok se ovome grđnom nedostatku ne doskoči. Ni činovnici ni poslužnici nisu automati, nisu od gvožđa da mogu odoljeti silnu poslu. Mi smo na sve ovo više puta upri prstom, pa zaludu. Sve se čini, da nas starja poštarska vlast goni, da o ovim neprilikama oštire progorovimo. Želi li, ne ćemo se ustručavati, jer je sramota, dà, baš sramota, što se u Šibeniku na ovakav način zapostavlja poštarski ured.

Knjige „Maticе Hrvatske“ davno su prisvojene mjestom Matičinom povjereniku, kako je već bilo javljeno, ali ih svi članovi još ne pridgoše. Mnogi pitaju za što im nisu dostavljene. Za obavijest nek se obrat g. Josipu Karadjoli, pučkom učitelju.

Za stratifikaciju lozu. Kako javisemo u zadnjem broju, občinski oglas vrhu grijanju loza u obč. grijanju već je izdan i javljen, da će se tih grijanjem početi dne 2. travnja o. g. Prijave za primanje loza imaju se prikazati od 1. do 15. ožujka u obč. uredu. Oni, koji svoje loze žele stratifikirati dobit će po tome na 16. ožujku u obč. grijanju potrebiti broj škrinje i potrebitu kolikočinu i mahovine, odnosno pilotine. Stranke moraju do dneva 30. ožujka do 2. travnja donesu škrinje sa navrnutim lozama u obč. grijanju kod Klaonice. Preko toga roka donesene loze ne će biti primijene. Škrinje se nakon uporabe moraju vratiti občini, a za svaku treba unaprije položiti K 4. — koje će se dotičniku vratiti, kad povrati Škrinju. Za mahovinu ili pilotinu i ugjelen mora svak da doneše sobom potrebitu vreću. — Ukaže se li potreba, da se grijanje loža dva puta izvede, bit će na vrieme za to izdan drugi občinski oglas.

Višnjević. Popustila je bura, a s njom i zima. Kô obično, nakon nje zaduživo južnjak, koji je donio sobom oblačine i kišu. Danas se ukazalo srednja temperatura 6—7 stepena C.

G. Paškal Staničić, carinarski revident, nastupio je službi, premešten iz Metkovića u Šibenik, kad ovdje je glavne Carinare.

Trgovačka škola u Šibeniku. Pišu nam iz Zadra, da se vode dalje pregovori između vlasti gde osnutka trgovacke škole u našem gradu. Ovo pitanje biti će dovedeno svom povoljnijom rešenju. Osnutak realke bio je predviđut za ustanovljenje trgovacke škole za koju više ne postoji nikakva zapreka.

Kinemograf. Još danas i sutra program od četvrtka, koji se odlikuje lijepom kinematografskom dramske: Lucija Lamemoorska. — U ponedjeljak promjena.

Naljeće za prodaju zemalja u Mandalini c. k. vojnom eraru danas je ponovno obdržano. Vojni erar nudja vrlo niske cene, čemu se posjetnici, a snijaju naravski i občina, protive, time više što su sva ta zemljišta naravno predvraće grada, obradjena i dobra, pa je za to njihova današnja vrijednost kud i kamo veća nego li to vojni erar misli. Posjetnici i občina neće popustiti u pravednoj tražbi, da se zemljišta procene pravom vrijednosti.

Pošumljenje. Ovogodišnje radnje oko pošumljenja izvesti će se u Zatonu, Lozovcu, Jadrivcu, Primoštenu, a po mogućnosti i u Borici.

Slučaj bedrenice uredovno je ustanovljen na jednome volu u Bribiru, občinske Skradinske.

Tečaj za čipkanje. Pišu iz Primoštena, da je već mjesec dana, što je onđe otvoren čipkarski tečaj. Poučavanje obavlja oruž-utečiličica gđilica Marija Rakovac. Kroz ovo vrlo kratko vrieme, uputila je učenice tako vješto, da već sada izrađuju radje za plaću. Primoštenci za to javno hvalje i preporučuju vrijednu gospodnjicu. Pučanstvo polaze licpu nadu u ovaj tečaj radi materijalne koristi i naobrazbe ženskoga po-mladaka i ostaje harno župniku veleč. Aniču, koji uvidjivši ljetopu domaćih radja, preduže zgodne korake, te nastoji, da se ostvari ova želja puka, pošto bi način u kratko doba ovo naše starinsko vezivo bilo izcezo.

Iz Krapnja. Imamo izpod sela mandrač zvat Mugrad (Soline), koji kakav je sada, već ničemu ne služi, dapače nam je ljeti štetan radi smrđavljivu izparinu, a zimi na smetnju, jer gdje je on, mogli bi biti na obali lepe prostorija, što bi nam služila za izvlačenje brodova i za sušenje međe. Molimo za to pomorsku vladu, da bi selu dozvolila, da taj mandrač naspe, a i naša občina nek nam u tome bude pri ruci.

Iz Kaštel-Staroga primisimo jučer ovu brzoučku: Seoski zbor izjavio se protiv duga od pô milijuna kruna za gradnju škola. Absolutna pravška većina prezrela terorizam občine u ovom pitanju. Glasovala su za predlog samo dva brata Šimete.

Jz zapisaka jednog čndaka.

Medj čudovišta na zemlji spada i stara „Dalmata“, koja je zabilježila tu nedavno kô plod fanatizma i pogibelji za javni porekad u našoj Dalmaciji to, što je nekoliko Zmajevićeva poklonilo svoj obol za gradnju „Sokolane“ u Zadru. Ja nisam čudovište kô „Dalmata“, već stari čudak, pa kličem toj mlađez „Zivila“! Ako je „Dalmata“ čudovište i gospodin rektor „Zmajevića“ (načne pametan i valjan čovjek) ovog je puta izgubio „busol“ busol. Mjesto da predje preko naklanjanja „Dalmate“ na dnevni red, požurio se i objelodanio izjavu, da Zmajevićevi ne podariš obola. Ja nebili nikada kudio ni mlađe taljančice, kad daju za „Legi“. Kad čudak samo ih žalim, jer bi u ovou hrvatsku zemlju već bilo vremena da „Leg“ legne. Da ja imadem sina u srednjim školama, koji bi se usudio dati svoj obol za „Sokolani“ ja bih mu rekao, da to učini vedri čela. I kad bi „visoka“ kaznila to moje momča, ja bih joj poslo na dar novu busol! da se napokon orijentira i da vidi — imade li zdrave oči — da nije u zemlji Dante-a i Petrarke (neka mi „Risorgimento“ oprosti što ga fonetski pišem), već u zemlji Šime, Duje, Ivana, Jovana i Vlaha.

Ej „Dalmato“, ej krežuba bako, Zapalo je tvoje sunce jarko!

Ožježić.

*) „Risorgimento“ upozorujem, da imademo i hravatsku neć „Sjevernicu“, a to da ne bi i on radi ove riječi opet izgubio „busol“.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Br. 108-09.

Oglas natječaja.

Kotarska bolesnička Blagajna u Šibeniku otvara natječaj na jedno mjesto liječnika-kirurg-ostetraka sa sjedištem u Šibeniku i to po sljedećim uvjetima:

I. Godišnja plaća iznosi kr. 3000 izplativih u mjesecnim predplatnim obrocima od kr. 250.

II. Doplata za eventualne putne i prevozne troškove u okolini Šibenika ili drugovje, bit će uračunana i plaćena na pose.

III. Broj članova u gradu Šibeniku, Tvor-nici Karbida u Crnici kod i Tvrđke Steinbeis na „Klobušcu“ ustanovljen je popriječno na 1300.

IV. Lječnik je dužan stanovati u Šibeniku i danomice od 11 sati prije podne do 1 sat poslije podne liečiti članove, u zu svrhu određenih prostorijama blagajne (Ambulanci) uz to bit će dužan liečiti kod kuće sve one članove koji radi osobite vrsti bolesti nebi mogli doći u prostoriju (Ambulancu) za to određenu.

V. Lječnik je dužan liečiti svakovrsnu bolest zasjecaču u strukturu-kirurga-ostetraka, a da ne zahtjeva likave druge nagrade.

VI. Lječnik je dužan voditi očvidnost bolestnih članova, izdavati i svjedočiti bolevanja, te se držati svih onih zakonitih propisa koji su za kotarske bolestničke blagajne ustanovljeni.

VII. Potrebno je znanje hrvatskog ili srpskog i talijanskog jezika.

VIII. Nastup službe slijedit će 1. im travnja 1909. putem pokušaja za obe stranke dužnošću odkaza ili ponovne pogodbe i to tri mjeseca prije nego iste godišnje rok. Nova pogodba sklopite će se za pet godina.

IX. Molbenice obskrbljene sa potrebitim prilozima dostaviti će se podpisanoj upravi najdalje do 20 ožujka. 1909.

Šibenik, 10 veljače 1909.

Od kotarske bolestničke Blagajne.
J. Grimani.
Upovitelj.

Na prodaju ima kod podpisano više stotina kilograma dobrog glavatog

kiselog kupusa

uz cenu od 36 para po kg.

Paško Stošić,
Šibenik (Varoš).

se jedna soba sa pokućtvom. Ista se nalazi u glavnoj ulici. — Za obavesti obra-tit se Uredništvu.

Restauracija „Sidru“

prvog reda
ŠIBENIK, ulica sv. Ivana ŠIBENIK.

Cast mi je obznaniti cijenjeno občinstvo, da se u mojem lokalu točje izbrazava vina, kao: dalmatinsko, istrijsko, bielo, desert, refosco i t. d., te dobro poznato pivo Sarajevsko. - - -

Kuhinja je domaća pre vrste, koja je obskrbljena u svako doba toplim i mrzlim jelom. - - -

Objed 1. reda K 1; II. reda 72 fil.

Naznačiti mi je osobito, da se moja jela priguđavaju samo na ravnom masti.

Preporučuje se veštočovanjem

Strika Antun.

11-52

Restauracija „Sidru“

prvog reda
ŠIBENIK, ulica sv. Ivana ŠIBENIK.

ŠIRITE - - -
- „HRVATSKU RIEČ!“

